

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

GÜZELLİK VE SAÇ BAKIM HİZMETLERİ

**EL AYAK BAKIMI KOZMETİKLERİ
815SBG016**

Ankara, 2011

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	iii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. TIRNAK BAKIM KOZMETİKLERİ.....	3
1.1. Tırnaklar	3
1.2. Tırnak Kozmetik Ürünleri	4
1.2.1. Oje	4
1.2.2. Oje Çözücüsü (İnceltici).....	6
1.2.3. Oje Çıkarıcı	6
1.2.4. Tırnak Beyazlatıcıları	6
1.2.5. Tırnak Güçlendiriciler	7
1.2.6. Tırnak Kurutucu	7
1.2.7. Tırnak Koruyucu	7
1.2.8. Kütikül Gidericiler	7
1.2.9. Tırnak Kremleri.....	7
UYGULAMA FAALİYETİ.....	8
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	13
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	14
2. El kremleri ve losyonları	14
2.1. Yumuşatıcılar	15
2.2. Koruyucu Tabaka Oluşturan Maddeler	15
2.3. Tedavi Edici Maddeler	15
2.4. Nemlendirici Maddeler	15
2.5. Emülsiyon Maddeler	15
2.6. Koruyucu Maddeler.....	15
2.9. Ellere Uygulanan Preparatların Özellikleri	16
2.10. Parafin	16
UYGULAMA FAALİYETİ.....	17
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	19
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	20
3.AYAĞA UYGULANAN KOZMETİKLER	20
3.1. Ayak Peelingi	20
3.2. Ayak Deodoranları	20
3.3. Ayak Pudraları.....	20
3.4. Ayak Banyosu Preparatları.....	20
3.6. Nasır Preparatları.....	21
3.7. Nasır Likidi	21
3.8. Nasır Pomadı	21
3.9. Ayak Mantarları İçin Hazırlanan Preparatlar	21
3.10. Koku Giderici Sprey.....	21
UYGULAMA FAALİYETİ.....	22
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	25

MODÜL DEĞERLENDİRME	26
CEVAP ANAHTARLARI.....	27
KAYNAKÇA	28

AÇIKLAMALAR

KOD	815SBG016
ALAN	Güzellik ve Saç Bakımı Hizmetleri
DAL/MESLEK	Alan ortak
MODÜLÜN ADI	El Ayak Bakımı Kozmetikleri
MODÜLÜN TANIMI	Tırnak ve tırnak çevresine uygulanan kozmetikler, el kremleri ve losyonları, ayağa uygulanan kozmetikler ile ilgili konularının anlatıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/16
ÖN KOŞUL	Temel Kozmetik, Cilt Bakım Kozmetikleri modüllerinde başarılı olmak
YETERLİK	El ayak bakım kozmetiklerini seçerek uygulamak
MODÜLÜN AMACI	<p>Genel Amaç Gerekli ortam ve araç gereç sağlandığında, el ayak bakımı kozmetiklerini tekniğine uygun olarak uygulayabileceksiniz.</p> <p>Amaçlar</p> <ol style="list-style-type: none">1. Tırnak ve tırnak çevresine uygulanan kozmetikleri seçerek tekniğine göre uygulayabileceksiniz.2. El kremi ve losyonlarını seçerek tekniğine göre uygulayabileceksiniz.3. Ayaklara uygulanan kozmetikleri seçerek tekniğine göre uygulayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	<p>Ortam: Standart atölye Donanım: El ayak bakımında kullanılan kozmetik ürünleri</p>

**ÖLÇME VE
DEĞERLENDİRME**

Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığımız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Güzellik, sosyal yaşamın her alanında önemli bir değerdir. Gün boyu bizi taşıyan ayaklarımızın, ellerimizin ve tırnaklarımızın sağlıklı, bakımlı ve güzel görünmesini isteriz. Bu modülü hazırlama amacımız sizlere, el ayak bakımında kullanılan kozmetikleri tanıtmak, bu kozmetiklerin kullanım amaçlarını ve uygulama yöntemlerini sizlere kavratmaktır.

Güzel ve bakımlı eller yalnızca kişinin kendini iyi hissetmesini sağlamakla kalmayıp başkalarının da o kişiye karşı sempati duymasını sağlar.

Öğrenme faaliyetlerimizin birinci kısmında tırnak ve tırnak çevresine uygulanan kozmetikler, ikinci kısımda el kremleri ve losyonları, üçüncü kısımda da ayağa uygulanan kozmetik konularını ele aldık.

Hazırlanan öğrenim faaliyetleri sonunda, el ve ayak bakımı ile ilgili temel bilgileri alıp uygulama yöntemlerini kişisel bakımınızda kullanabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Tırnak ve tırnak çevresine uygulanan kozmetikleri seçerek tekniğine uygun uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Piyasada bulunan oje çeşitlerini ve besleyicileri araştırarak edindiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

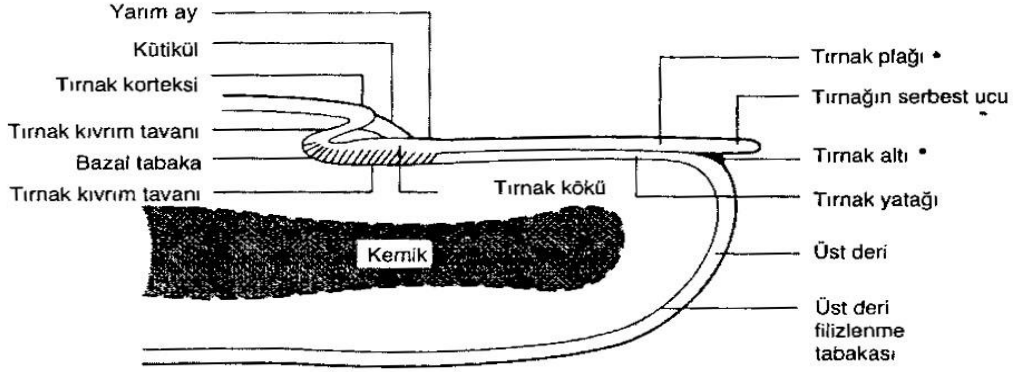
1. TIRNAK BAKIM KOZMETİKLERİ

1.1. Tırnaklar

Tırnaklar, derinin keratinleşmiş stratum corneum tabakasından meydana gelmiştir ve boynuz sertliğindedir. Asıl tırnak ve tırnak yatağı olarak iki kısımdan oluşur. Asıl tırnak 0,6 mm kalınlığındadır, yassı ve keratinize hücrelerin birleşerek kütle hâline gelmesiyle oluşur. Günde 0,1 mm uzar. Üç kısımdan ibretir.

- Tırnak kökü
- Tırnak cismi
- Serbest kenar

Tırnak kökü kütikül olarak bilinen bir deri içerisine gömülmüştür.

Çizim 1.1: Tırnağın bölümlerini gösteren parmak ucu

1.2. Tırnak Kozmetik Ürünleri

Tırnaklar için kullanılan ürünlerin çoğu, tırnakların süsü ile ilgili ürünlerdir. Bunlar, ojeler, tırnak beyazlatıcıları ve parlaticı tozlardır. Oje incelticiler, kurutucular, tırnak kuvvetlendiriciler ve sertleştiriciler mevcuttur. Ölü deri için hazırlanmış ürünler, ölü deri çıkartıcı kremler ve masaj kremleridir.

1.2.1. Oje

Ojeler, tırnakların görünüşünü güzelleştirmek için hazırlanan kozmetik ürünlerdir. Tırnak üzerinde şeffaf veya renkli sert, yapay bir tabaka oluşturur.

1.2.1.1. Oje Katmanında Bulunması Gereken Özellikler

- Tırnak plağına yapışmalı, yeterince kalın ancak aşınma, kırılma ve ovunmaya karşı dayanacak kadar esnek olmalıdır.
- Suyu, deterjanlara ve temas edebilecek kimyasal maddelere dayanıklı olmalıdır.
- Tırnağı renklendirmeli ancak ne deride ne de tırnak plağında leke bırakmamalıdır.
- Fırça izi kalmadan, çabuk kuruyarak ince bir tabaka oluşturmalıdır.
- Deri ve tırnaklar üzerinde zararlı etkisi bulunmamalıdır.
- Kolay uygulanabilmelidir.
- Kuruma süresi çok uzun olmalıdır.

1.2.1.2. Ojelerin Bileşimleri

Ojeler, renk taşıyan, katman oluşturuvcu (eriyik) bir madde içeren, kuruma özelliği taşıyan ve bir çözültü içinde eriyen solüsyonlardır. Tırnağa sürüldüğü zaman çözücü buharlaşır ve tırnak plağı üzerinde bir tabaka bırakır. İzopropil miristat gibi yumuşatıcılar oje katmanını daha esnek bir hâle getirmek için gerekir. Böylece oje katmanı kolayca aşınıp kırılmaz. Oje şişede durduğu zaman bileşimlerin birbirinde ayrılmaması için bentonit kil eklenir ve ojenin kullanımından önce çalkalanması gerekmez. Bu tür ojeler, şişe içerisinde kalın, jöleye benzer bir yapıdadır, tırnak üzerine fırçayla sürme sırasında sıvı hâle gelir.

Katman oluşturuvcu madde genellikle formaldehit reçine veya akrilik reçine gibi sentetik reçineler ile nitroselülozun karışımından elde edilir. Tek başına kullanıldığı zaman nitroselüloz tırnağa iyi yapışmayan kolay kırılan ve parlak olmayan bir maddedir. Reçinelerin eklenmesi bu özellikleri iyileştirir. Ancak bu maddeler bazı kişilerde alerjik reaksiyona sebep olabilir.

Eriyik, uçucu maddeler karışımıdır ve ojeye çabuk kuruma özelliği verir. Eriyik çok çabuk buharlaşırsa tırnak üzerindeki katman kalınlaşır, oje kolay sürülmez ve fırça izleri oluşur. Hızlı buharlaşma, tırnakta buhara dönüşmeyi sağlayan gerekli ısıyı alır, tırnağa hafif bir serinlik hissi verir, havadaki nemin tırnak yüzeyinde yoğunlaşmasına neden olur ve tırnak üzerinde renkli bir katman oluşturur. Daha az buharlaşan bir çözücü kullanılırsa oje katmanının kuruması oldukça uzun süre alır. Uygun bir sürede kuruyan çözücüler, etil asetat, bütil asetat ve toluen karışımlar içerir. Aseton, tırnak ve ciltte aşırı kurumaya neden olduğu ve çabuk buharlaşarak ojeyi çok kalınlaştırdığı için nadiren kullanılır. Ojede kullanılan pigmentler kızıl boya şeklindeki sentetik boyalardır ve parlak bir renk verir. Kahverengi tonlar için demir oksit, mat renk ve pastel tonlar için titanyum dioksit eklenir. Altın yaprağı veya aliminyumdan elde edilen metalik tozlar da eklenebilir.

1.2.1.3. Oje Çeşitleri

İki tür oje vardır:

- Mat bir görünüm veren krem oje
- Balık pullarından elde edilen veya sentetik olarak üretilen bizmut oksiklorid eklenerek sedeflendirilmiş parlak, şeffaf ojelerdir.

1.2.1.4. Oje Kullanım Hataları

Ojelerin yanlış kullanımı, ojenin tırnak plağı üzerinde çatlamasına veya soyulmasına neden olabilir.

- Oje çözücülerin aşırı miktarda kullanımına bağlı olarak ojenin kıvamının düşük, bileşiminin bozuk olması
- Oje altına koruyucu sürülmemesi

- Ojenin sıcaklık verilerek kurutulması
- Tırnaktaki ojenin iyi temizlenmemiş olması
- Tırnak plağı üzerindeki girintileri doldurarak tırnak plağına pürüzsüz bir görünüm veren karnuba mumu gibi sert mumların az miktarda kullanılması
- Oje bileşiminin bozuk olması ve eritkenin buharlaşması ile hemen kalınlaşması
- Oje üzerine üst kat koruyucu sürülmemesidir.

1.2.1.5. Ojelerin Saklanması ve Bakımı

Tırnak ojeleri, bozulmayı ve solmayı önlemek için serin ve kuru bir yerde saklanmalıdır. Oje şişesinin kapağı kapatılmadan önce şişe üzerinde ve şişe ağzında oje lekeleri kalmamalıdır. Bu lekeler oje çözücülerle mutlaka temizlenmelidir. Çünkü şişe ağzında oje kurumuşsa şişe kapağı yerine oturmaz ve kalan açıklıktan eriyik buharlaşır oje bozulur.

1.2.2. Oje Çözücüsü (İnceltici)

Kurumuş ve koyulaşmış ojelerin bileşimlerini düzelterek tekrar kullanılmasını sağlar. Bileşimleri, ojenin içinde bulunan eritkenlerin karışımı ile aynı olmalıdır. İnceltici, kullanımından en az 20 dakika önce eklenmelidir. Böylelikle ojenin içindeki bileşimler tam olarak karışmış olur.

1.2.3. Oje Çıkarıcı

Tırnak plağı üzerindeki ojenin kolayca silinmesini sağlayan çözücülerdir. Sıvı ve krem olmak üzere iki çeşittir. Sıvı çıkarıcılar, emil asetat ve bütül gibi maddeler ve eritkenlerin kuruma etkisini düzenleyici bir yumuşatıcı olan kastor yağı içerir.

Aseton, tırnak cilalarını etkin bir şekilde çıkartan kimyasal çözücüdür. Tırnakları ve tırnak köklerini etkiler. Tırnaklar daha kolay kırılabilir hâle gelebilir. Ciltte tahriş yapabilir. Krem oje çıkarıcılar, yağ-su emülsiyonlarıdır. Yağ bileşiminde kastor yağı, mineral yağ veya lanolin, su bileşiminde etil asetat veya bütül asetat gibi eritkenler bulunur. Kremli oje çıkarıcılar, sıvılara oranla daha az kurumaya neden olur.

1.2.4. Tırnak Beyazlatıcıları

Tırnak beyazlatıcıları, tırnağın serbest ucunun alt kısmına (tırnak plağına) temiz, beyaz ve mat bir görünüm vermek için kullanılır. Kalıp beyazlatıcılar, titanyum dioksit gibi beyaz bir pigment ve sabun içerir. Beyaz tırnak kalemleri balmumu, kastor yağı, kakao yağı, lanolin ve titanyum dioksit içerir.

1.2.5. Tırnak Güçlendiriciler

Tırnak güçlendirici ya da sertleştiriciler kolay kırılabilir tırnakları sağlamlaştırmak için kullanılır. Ojeden önce tırnağa bir kat olarak uygulanır. Formaldehid reçine veya polyester reçine içerir. Formaldehid reçine hassaslaştırıcıdır ve bazı kişilerde alerjik reaksiyona sebep olabilir. Ojenin ılık katında ince lifler veya keratin parçacıkları kullanarak da kolay kırılan tırnak sağlamlaştırılır ve kırılma önlenir.

1.2.6. Tırnak Kurutucu

Tırnak cilasını yapışkanlık ve matlıktan koruyan solüsyondur. Fırçayla veya sprey olarak kullanılabilir. Ojenin son katının üzerine direkt olarak sürülür.

1.2.7. Tırnak Koruyucu

Tırnakları kırılma ve soyulmalardan korumak için yapılmıştır. Hiçbir zaman cila üzerinden uygulanmaz, sadece tırnak uçlarına sürülür. Tırnaklar çok temiz, yağ veya kremlerden arındırılmış ve kuru olmalıdır.

1.2.8. Kütikül Gidericiler

Su içinde yağ emülsiyonları olup, tırnak plağı ve bitişiğindeki deride keratin dokuların yumuşamasına yardımcı olur. (Manikür ve pedikür işleminde kütiküllerin giderilmesinde tırnak çevresinde şeytantırnağı gelişimini önlemek için kullanılır.)

Kütikül kremleri, krem, losyon, yağ, merhem, parafinli ürünler şeklinde olabilir.

% 25'lik sodyum veya potasyum hidroksit gibi alkali maddeler içerir. Tırnaklar sabunlu su içinde bekletildikten sonra kütikül gidericiler uygulanır ve 10 dakika bekletildikten sonra yıkanır. Yumuşatılmış kütikül geriye doğru hafifçe itilir.

1.2.9. Tırnak Kremleri

Yıpranan tırnakların bakımı için tırnak kremleri kullanılır. İçeriğinde biotin, balsam, E vitamini bulunur ve tırnak yapısını geliştirir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Tırnak ve tırnak çevresine uygulanan kozmetikleri seçerek tekniğine göre uygulayınız.

Oje çıkarıcı losyonu uygulayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Kişisel bakımınızı yapınız. (Ön Hazırlık modülüne bakınız.)➤ Ortamı ve araç gereçleri hazırlayınız. (Ön Hazırlık modülüne bakınız.)	<ul style="list-style-type: none">➤ Ellerinizi uygun bir antiseptik ile yıkayınız.➤ İş önlüğünüzü giyiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Oje çıkartıcı solüsyonu direkt olarak şişeden pamuğa dökünüz. ➤ Başparmak ile parmağın altını destekleyiniz, tırnak plağından ojeye, solüsyonlu pamuğu hafifçe bastırarak sürünüz. ➤ Pamuğu tırnak üzerinde bir kenardan diğer kenara doğru gezdirerek solüsyonun ojeyi eritmesini sağlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Asetonu çok kullanmayınız.➤ Ateşle yaklaşmayınız.➤ Asetonla tırnakları sildikten sonra ellerinizi yıkayınız.➤ Tüm ojenin temizlenip temizlenmediğini kontrol ediniz.➤ Gerekliyse pamuğu sık sık değiştirmeye özen gösteriniz.

- Pamuğu, tırnak üzerinde aşağıya doğru kaydırarak çıkartınız.
- Gerektiğinde pamuğu değiştirerek aynı işlemi bütün parmak tırnaklarına uygulayınız.
- Sterilize edilmiş portakal çubuğunun ucuna pamuk sarınız.
- Pamuk sarılı portakal çubuğunu oje çıkarıcı solüsyona batırınız.
- lü deri ve tırnak duvarı boyunca hafifçe gezdirek son kalan lekeleri temizleyiniz.

- **Tırnağa oje uygulaması yapınız.**

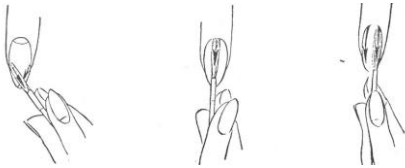
İşlem Basamakları	neriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Kişisel bakımınızı yapınız. (n Hazırlık modülüne bakınız.)➤ Ortamı ve araç gereçleri hazırlayınız. (n Hazırlık modülüne bakınız.)	<ul style="list-style-type: none">➤ Ellerinizi uygun bir antiseptik ile yıkayınız.➤ İş önlüğünüzü giyiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Eski ojeleri temizleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Tüm ojeyi tırnaktan çıkarmaya zen gösteriniz.➤ Dikkatli alışınız.➤ Ojeleri ateşe tutmayınız.➤ Tırnak altı koruyucusunun kuruması için 2 dakika beklemeye zen gösteriniz.

- Tırnak altına koruyucu uygulayınız.

- Düzgün bir görünüm için ojeyi tırnağın dibinden ucuna doğru üç fırça darbesi ile önce tırnağın ortasına, daha sonra iki yan taraflarına sürünüz.

- Aynı uygulamaya diğer elin tırnaklarında tekrar ediniz.
- Oje sürülmesi sırasında ucu pamuklu bir çubuğu oje çıkartıcı solüsyon ile hazır bulundurunuz.

- Tırnak koruyucusunu, tırnak kenarındaki etlere sürmemeye özen gösteriniz.
- Kullanmadan önce şişeyi iki elinizin arasında yuvarlayarak iyice karıştırınız.
- Ojenin tırnağa iyi yapışmasına özen gösteriniz.
- Tırnak üzerinde fırça izleri oluşturmamaya dikkat ediniz.
- Ojeyi tırnağa iki kat şeklinde sürmeye özen gösteriniz.
- Tırnak kenarlarına oje bulaştırmamaya özen gösteriniz.
- Ojenin daha uzun süre kalması ve daha parlak olması için tırnak koruyucu kullanmaya özen gösteriniz.
- Ojenin bozulmadan kuruması için kurutucu kullanınız.
- Ayak tırnakları için parmak ayracı kullanmaya özen gösteriniz.
- Ojeyi kurutmak için fön vb. şeyler kullanmayınız.
- Bayat ojeleri kullanmayınız.
- Ojelerin ağızlarını iyi kapatınız.
- Ojeyi asetonla seyreltmeyiniz.

- Oje deriye bulaştığında bu çubukla temizleyiniz.

- Oje üstüne koruyucu sürünüz.

- Ayak tırnaklarına oje sürünüz.
- Eski ojeleri temizleyiniz.

- Ojenin bozulmaması için ayak parmakları arasına, parmak ayracı kullanınız.

- El tırnaklarına yapılan oje uygulamasının aynısını, ayak parmak tırnakları içinde uygulayınız.

- Mankene birkaç dakika ellerini dinlendirip rahatlamasını söyleyiniz. (Tırnaktaki ojenin kurumasını çabuklaştırmak için aerosol tüpte oje kurutucu solüsyonu tırnakların üzerine püskürtünüz.)

➤ **Kutikül (ölü deri) kremi uygulayınız.**

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Kişisel bakımınızı yapınız. (Ön Hazırlık modülüne bakınız.)➤ Ortamı ve araç gereçleri hazırlayınız. (Ön Hazırlık modülüne bakınız.)➤ Ilık su dolu bir manikür tasına elleri batırınız.➤ 5–10 dakika bekletiniz.➤ Ellerinizi kurulayınız.➤ Tırnak çevresine bir damla tırnak eti çıkarıcı kremi uygulayınız.➤ Tüm tırnaklara aynı işlemi uygulayınız.➤ 10 dakika bekletiniz.➤ Ucu pamuklu bir manikür çubuğunu kullanarak tırnak etlerini geriye doğru itiniz.➤ Ellerinizi yeniden suya koyunuz. böylece ölü deriyi temizleyiniz.➤ Elleri sudan çıkarınız kurulayınız ve dezenfektan bir madde ile siliniz.➤ Aynı işlemi ayak tırnak kenarındaki ölü deri için de uygulayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ellerinizi uygun bir antiseptik ile yıkayınız.➤ İş önlüğünüzü giyiniz.➤ Tırnak kenarındaki etlerin yumuşamasına dikkat ediniz.➤ Ölü deri çıkarıcı kremi tırnağa masaj yaparak iyice yedirmeye özen gösteriniz.➤ Tırnaklarda renk değişimi ve açık yara olmamasına dikkat ediniz.➤ Ürün kullanma talimatına göre belirlenen süreye uyunuz.➤ Ürünün tırnaklardan temizlendiğinden emin olunuz.➤ Dikkatli çalışınız.➤ Hijyen kuralarına uyunuz.➤ Düzenli çalışınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Tırnakların görünüşünü güzelleştirmek için hazırlanan kozmetik ürünlere denir.
2. Tırnak ojelerinde bozulmayı ve solmayı önlemek için ve yerde saklarız.
3. Tırnak yapısı zayıf ve çabuk kırılan kişilere önerilir.
4. Tırnak çevresindeki deriyi yumuşatan ve yağlandıran kozmetik ürüne denir.
5. Tırnak plağı üzerindeki ojenin kolayca silinmesini sağlayan oje çıkarıcılar veya şeklindedir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

El kremi ve losyonlarını seçerek tekniğine uygun uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Piyasada bulunan el kremlerini ve losyonlarını araştırarak edindiğiniz bilgileri sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. EL KREMLERİ VE LOSYONLARI

El kremleri ve losyonları elleri yumuşak, sağlıklı ve pürüzsüz tutabilmek için hazırlanmış kozmetiklerdir. Ellerin su ve deterjanlarla sık sık temasa geçmesi özellikle soğuk havada kurumasına ve çatlamasına neden olmaktadır. Su deri etkileşimi sonucu eller şişer. Bu şişme nedeni ile en dış tabakayı oluşturan “stratum corneum” parçalanır. Sudan çıktıktan sonra epidermis kurumaya başlar ve eski şeklini alır. Ancak stratum corneumdaki parçalanmalar nedeni ile bütün hücreler eski şekline dönemez ve pürüzlü bir görünüş meydana gelir. El kremleri örtücü bir film görevi yaparak dokuyu nemlendirir, kurumuş, büzülmüş hücreleri düzeltir ve onları örterek düzgün bir yüzey sağlar. Yumuşatıcı maddelerle bu durum sağlanabilir. İdeal bir yumuşatıcı, stratum corneuma istenen suyu sağlayan ve suyun emiliminin hız ve miktarını ayarlayan maddedir. Ellere uygulanan preparatların özellikleri bileşimindeki maddelere bağlıdır. Kullanılan maddeler şu şekilde sıralanabilir:

- Yumuşatıcılar
- Koruyucu tabaka oluşturanlar
- Tedavi edici maddeler
- Nemlendiriciler
- Koruyucu maddeler
- Parfüm
- Renk maddeleri

2.1. Yumuşaticılar

Lanolin el preparatlarında çok kullanılan bir maddedir. % 5 oranında formüllere girer. Lanolin türevleri de kullanılmaktadır.

2.2. Koruyucu Tabaka Oluşturan Maddeler

Ellerin su ve suda çözünen, yağ ve yağda çözünen maddelere karşı korunabilmesi için bazı maddeler kullanılmaktadır. Silikonların ortaya çıkması ile çok etkili koruyucu preparatlar hazırlanabilmiştir. Koruyucu maddeler arasında katı parafin, ozokerit, katı bitkisel yağlar, bal mumu, kazein, metilselüloz, sodyum, selüloz asetat, bütirat, nitro selüloz, pektin ve bentonit sayılabilir.

2.3. Tedavi Edici Maddeler

Ellerin çatlaması ve çizilip zedelenmesi karşısında kullanılmak için tedavi edici maddelerin formüllere girmesidir.

2.4. Nemlendirici Maddeler

Bu maddeler preparat ile hava arasındaki nem miktarını düzenler ve kontrol eder. En fazla kullanılan gliserin, propilen, glikol ve sorbitol % 10 oranında formüllere girer.

2.5. Emülsiyon Maddeler

Anyonik, katyonik ve noniyonik emülsifiyanlar kullanılır.

2.6. Koruyucu Maddeler

El kremleri ve losyonları kolayca bozulabilen preparatlardır. Formülünde su bulunduğu için mikroorganizmalara karşı korunmaları gerekir. Bu amaç ile p-hidroksil benzoik asidin, metil, etil propil, butil esterleri kullanılır.

2.7. Parfüm

Koku vermek için kullanılır. Diğer maddelerle uyumlu olmalıdır. Cilte alerjik reaksiyonlara sebep olmamalıdır.

2.8. Renk Maddeleri

El kremleri renksiz, hafif pembe veya mavi renkte hazırlanmaktadır. Kullanılan madde fizyolojik olarak zararsız, diğer maddelerle uyumlu, istenilen pH sınırı içinde ve ışığa karşı dayanıklı olmalıdır

2.9. Ellere Uygulanan Preparatların Özellikleri

- Deriye yeterli derecede nem vermelidir.
- Ellerde yağlı bir film tabakası oluşturmalıdır.
- Elleri yumuşak ve pürüzsüz hâle getirmeli, fakat yapışkan olmamalıdır.
- Kolay uygulanmalıdır.

Genellikle yağ /su tipi emülsiyon şeklinde hazırlanır. Kremlerde yağlı faz % 10-25, losyonlarda % 5-15'tir.

2.10. Parafin

Parafin ham petrolden özel yöntemlerle elde edilen bir üründür. Kendisine yüksek saflık özelliği kazandıran düz zincir yapıya sahiptir. Renksiz, kokusuz bir mum çeşididir.

Parafin toksit olmayan yapısından dolayı, insan ve çevre sağlığı standartlarına uygundur.

Parafin işlemi, el ayak bakımı uygulamalarında kullanılır. Parafinin içeriği mum olup şeftali, nane, okaliptüs özlü olanları vardır. Nane özlü olan parfin ayaklara ferahlık ve rahatlık verir. Şeftali ve okaliptüs özlü olanları eller ve ayaklar için ölü deri giderici olarak kullanılır.

UYGULAMA FAALİYETİ

➤ Ellere krem ve losyonu uygulayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Kişisel bakımınızı yapınız. (Ön Hazırlık modülüne bakınız.)➤ Ortamı ve araç gereçleri hazırlayınız. (Ön Hazırlık modülüne bakınız.)➤ El kremi veya losyonunu elinize alınınız. 	<ul style="list-style-type: none">➤ Ellerinizi uygun bir antiseptik ile yıkayınız.➤ İş önlüğünüzü giyiniz.➤ El kremi veya losyonunu yeterli miktarda alınınız.➤ Krem veya losyonu ele yeterli miktarda uygulayınız.➤ Dikkatli ve düzenli çalışınız.➤ Güler yüzlü ve kibar olunuz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Müşterinin eline, krem veya losyondan sürünüz. 	
<ul style="list-style-type: none">➤ Ellere kremi veya losyonu, masaj hareketleriyle sürünüz. 	
<ul style="list-style-type: none">➤ Aynı işlemi diğer el içinde uygulayınız.	

➤ **Ayaklara krem ve losyon uygulayınız.**

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Kişisel bakımınızı yapınız. (Ön Hazırlık modülüne bakınız.)</p> <p>➤ Ortamı ve araç gereçleri hazırlayınız. (Ön Hazırlık modülüne bakınız.)</p> <p>➤ Kremi veya losyonu elinize alınız.</p> <p>➤ Müşterinin ayağına krem veya losyon sürünüz.</p> <p>➤ Kremi veya losyonu müşterinin ayağına masaj yaparak sürünüz.</p> <p>➤ Aynı işlemi diğer ayak içinde uygulayınız.</p>	<p>➤ Ellerinizi uygun bir antiseptik ile yıkayınız.</p> <p>➤ İş önlüğünüzü giyiniz.</p> <p>➤ Krem veya losyonu yeterli miktarda alınız.</p> <p>➤ Kremi veya losyonu ayağa yeterli miktarda uygulayınız.</p> <p>➤ Dikkatli ve düzenli çalışınız.</p> <p>➤ Güler yüzlü ve kibar olunuz.</p>

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Elleri yumuşak, sağlıklı ve pürüzsüz tutabilmek için hazırlanan kozmetiklereveya denir.
2. El bakım preparatlarında en çok kullanılan madde dir.
3. Krem veya losyonlartipi emülsiyon şeklinde hazırlanır.
4. Kremlerde yağlı faz %..... losyonlarda %.....dır.
5. Ham petrolden özel yöntemlerle elde edilen ürünedenir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Ayaklara uygulanan kozmetikleri seçerek tekniğine uygun uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Piyasada bulunan ayak bakım kozmetiklerini araştırarak edindiğiniz bilgileri sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.

3.AYAĞA UYGULANAN KOZMETİKLER

3.1. Ayak Peelingi

Ayakta oluşan sert veya ölü deriyi yumuşatarak yok eder. Naturel(doğal)sünger taşı tanecikleri formülü ile ayak tabanında ve topukta oluşan sert cildin yok olmasını sağlar.

3.2. Ayak Deodoranları

Ayağı rahatlatan, hoşça gitmeyen kokuları uzaklaştıran ürünlerdir. Ayak deodoranları ayaktaki ter kokularını giderir. Genellikle sprey şeklinde hazırlanır. Bu ürünler günde 2–3 kez kullanılır.

3.3. Ayak Pudraları

Ayağın nemini alan, bakterilere karşı etkili, enfeksiyon önletici preparatlardır. Kayganlık verici olarak talk, absorban olarak nişasta, antiseptik etkisi ile borik asit, ayrıca formaldehitrat bileşiği kullanılmaktadır. Fazla terleme durumunda ise ayak deodoran maddeleri de kullanılabilir. Mentol ilavesi koku giderir.

3.4. Ayak Banyosu Preparatları

Ayakta değişik nedenlerle bazı dolaşım bozuklukları çıkabilir. Ayakların sıcak su içinde banyo edilmesi kan dolaşımını artırır, ter salgısını önler ve bakteriyel enfeksiyonunu azaltabilir. Ayrıca ayakta oluşan nasır ve sert tabaka yumuşar. Banyo preparatlarına alkali tuzlar ve oksijen veren bileşikler, bromür, iyot, ve klorürler girmektedir. Formaldehidin % 4'lük çözeltisi hâlinde kullanılıncaya fazla terlemeyi engeller.

3.5. Ayak Kremleri

Ayağı yumuşatıp ter kokusunu giderici olarak yumuşatıcı kremlerden yararlanılabilir. Yağlı madde miktarı az olan krem de kullanılmaktadır. Kâfur, metil, salisilat, mentol serinletici etkisi vardır.

3.6. Nasır Preparatları

Nasırlar için kullanılan preparatlarda, kollodyon, salisilik asit, laktik asit, triklorasetik asit, glasiyal asit ve hint yağı gibi maddeler yer alır.

3.7. Nasır Likidi

Nasır tedavisinde kullanılır. Nasır düşünceye kadar her akşam uygulanır. Kullanmadan önce şişe iyice çalkalanmalıdır. Nasır sıvısı, nasırlı bölge dışındaki bölgelere değdirilmemelidir.

3.8. Nasır Pomadı

Hiperkeratozun yüzeysel tedavisinde etkindir. Günde bir ile iki kez hastalıklı bölgeye sürülerek yedirilir. Ayrıca nasırın tedavisinde vazelin ve salisilik asit pomadı hazırlanmaktadır.

3.9. Ayak Mantarları İçin Hazırlanan Preparatlar

Mantar virüsünün sebep olduğu bir hastalıktır. Bunların tedavisi ilaçlarla mümkündür. Kozmetik preparatlar, enfeksiyonu önleyici ve tedaviden sonra enfeksiyonun yenilenmesini engelleyici rol oynar. Bu kozmetikler preparatlar içerisinde diklorofen, alkil benzil, amonyum klorür, metil benzetonyum klorür gibi aktif maddeler yer almaktadır. Aerosol şeklinde formüle edilmektedir. Bazı yağ asitleri, propionik asit, kaprilik asit, undesilenik asit ve bazları, undesilenik asidin mono ve etanolamidi formüllerinden oluşur.

3.10. Koku Giderici Sprey

Ayıklarda sıcaktan ve dış etkenlerden dolayı oluşan kokuları önlemeye yardımcı olan sprej kuru ayak üzerine sıkılarak uygulanır.

Ayakkabının içine sıkılan özel sprejler de vardır. Ayak deodranlarının antiseptik özelliği enfeksiyonları önler ve deodoran etkisinin de uzun sürmesini sağlar.

UYGULAMA FAALİYETİ

Ayıklara uygulananan kozmetikleri seçerek tekniğine göre uygulayınız.

➤ **Ayıklara peeling uygulayınız.**

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Kişisel bakımınızı yapınız.➤ (Ön Hazırlık modülüne bakınız.)➤ Ortamı ve araç gereçleri hazırlayınız. (Ön Hazırlık modülüne bakınız.)➤ Peelingi spatul yardımcı ile elinize alınız.➤ Peelingi ayağın sert olan yerlerine ve ayak tabanına sürünüz.➤ Dairesel hareketlerle peelingi uygulayınız.➤ 5 dakika ovunuz.➤ Ayağı yıkayınız.➤ Ayağı havlu ile kurulayınız.➤ Nemlendirici bir krem uygulayınız.➤ Aynı işlemi diğer ayak için de yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ellerinizi uygun bir antiseptik ile yıkayınız.➤ İş önlüğünüzü giyiniz.➤ Peelingi yeterli miktarda alınız.➤ Peelingi ayağa masaj yaparak uygulayınız.➤ Ayağı iyice kurulayınız.➤ Dikkatli ve düzenli çalışınız.➤ Güler yüzlü ve kibar olunuz.

➤ **Ayıklara deodorant uygulayınız.**

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Kişisel bakımınızı yapınız. (Ön Hazırlık modülüne bakınız.)➤ Ortamı ve araç gereçleri hazırlayınız. (Ön Hazırlık modülüne bakınız.)➤ Ayağı yıkayınız.➤ Ayağı havlu yardımcı ile kurulayınız.➤ Sprey deodorandı ayağın her yanına sıkınız.➤ Aynı işlemi diğer ayak için de yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ellerinizi uygun bir antiseptik ile yıkayınız.➤ İş önlüğünüzü giyiniz.➤ Hijyen kurallarına uyunuz.

➤ **Ayıklara pudra uygulayınız.**

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Kişisel bakımınızı yapınız. (Ön Hazırlık modülüne bakınız.)➤ Ortamı ve araç gereçleri hazırlayınız. (Ön Hazırlık modülüne bakınız.)➤ Ayağı yıkayınız.➤ Ayağı havlu yardımı ile kurulayınız.➤ Pudrayı ayağın her yerine sürünüz.➤ Aynı işlemi diğer ayak için de yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ellerinizi uygun bir antiseptik ile yıkayınız.➤ İş önlüğünüzü giyiniz.➤ Hijyen kurallarına uyunuz.➤ Pudrayı giysiye değdirmemeye dikkat ediniz.➤ Pudranın uçuşmamasına özen gösteriniz.

➤ **Ayıklara banyo preparatlarını uygulayınız.**

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Kişisel bakımınızı yapınız. (Ön Hazırlık modülüne bakınız.)➤ Ortamı ve araç gereçleri hazırlayınız. (Ön Hazırlık modülüne bakınız.)➤ Pedikür leğenini ılık su ile doldurunuz.➤ Ayak banyo preparatını suyun içine koyunuz.➤ Ayağı suyun içine koyunuz.➤ 10–15 dakika bekletiniz.➤ Ayağı sudan çıkarınız.➤ Ayağı havlu yardımı ile kurulayınız.➤ Nemlendirici bir kremle masaj yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ellerinizi uygun bir antiseptik ile yıkayınız.➤ İş önlüğünüzü giyiniz.➤ Hijyen kurallarına uyunuz.➤ Ürünün kullanma talimatına uyunuz.➤ Suyun sıcaklığını kontrol ediniz.

Nasır solusyonu veya pomadı uygulayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Kişisel bakımınızı yapınız. (Ön Hazırlık modülüne bakınız.)➤ Ortamı ve araç gereçleri hazırlayınız. (Ön Hazırlık modülüne bakınız.)➤ Ayağı yıkıyarak kurulayınız.➤ Nasır preparatını, nasır üzerine sürünüz.➤ Uygulama yaptığınız bölgeyi nasır bantı ve/veya yara bantı ile kapatınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ellerinizi uygun bir antiseptik ile yıkayınız.➤ İş önlüğünüzü giyiniz.➤ Hijyen kurallarına uyunuz.➤ Nasır düşünceye kadar her akşam uygulayınız.➤ Kullanmadan önce şişeyi iyice çalkalayınız.➤ Nasır sıvısını, nasırlı bölge dışındaki bölgelere değdirmeyiniz.➤ Günde iki kere uygulayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Ayakta oluşan sert veya ölü deriyi yumuşatarak yok eden ürüne denir.
2. Ayağı rahatlatan, hoş gitmeyen kokuları uzaklaştıran ürüne..... denir.
3. Ayağın nemini alan, bakterilere karşı etkili, enfeksiyon önleyici preparatadenir.
4. Nasır düşene kadar her akşam.....uygulanır.
5. Nasır tedavisindeve.....pomadı hazırlanmaktadır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Tırnaklar, derinin keratinleşmiş stratum corneum tabakasından meydana gelmiştir.
2. () Tırnak dört kısımdan oluşur.
3. () Tırnak kökü kütikül olarak bilinen bir deri içerisine gömülmüştür.
4. () Ojeler, tırnakların görünüşünü güzelleştirmek için hazırlanan kozmetik ürünlerdir.
5. () Üç tür oje vardır.
6. () Oje çıkarıcılar, tırnak plağı üzerindeki ojenin silinmesini sağlar.
7. () Kütikül gidericiler % 25'lik sodyum veya potasyum hidrosit gibi alkali maddeler içerir.
8. () Lanolin el kremlerinde en az kullanılan maddedir.
9. () El preparatları genellikle su/yağ tipi emülsiyon şeklinde hazırlanır.
10. () Parafin renksiz, kokusuz bir mum çeşididir.
11. () Ayak pudraları, ayakta oluşan sert veya ölü deriyi yumuşatarak yok eder.
12. () Nasır sıvısı, nasırlı bölge üzerine uygulanır.
13. () Nasır sıvısı, nasırlı bölge dışına da sürülebilir.
14. () Nasır tedavilerinde vazelin ve salisilik asit pomadı hazırlanmaktadır.
15. () Ayak mantarlarının tedavisi ilaçla mümkündür.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	oje
2	serin ve kuru
3	tırnak sertleştiriciler
4	tırnak derisi yağı
5	sıvı veya krem

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	el kremi veya losyonu
2	lanolin
3	yağ/su
4	%10-25 % 5-15
5	parafin

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	ayak peelingi
2	ayak deodorantları
3	ayak deodorantları
4	akşam
5	vazelin + salisilik asit

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	D
4	D
5	Y
6	D
7	D
8	Y
9	Y
10	D
11	Y
12	D
13	Y
14	D
15	D

KAYNAKÇA

- ALPMEN Bayraktar, **Günel Kozmetik Preparatlar**, İstanbul, 1978.
- EATON Ann, Florence Openshaw, **Kozmetik Makyaj ve Manikür Kitabı**, MEB, 1995.
- ŞENOL Aysel, Hüner Gülay, **Kozmetiğe Giriş**, Kocaeli, 2002.